

Vietnam – den kolde krigs kampplads

OBS: Se tidslinje nederst i dokumentet + vigtige begreber.

Mulige problemstillinger

- Hvordan erindredes Vietnamkrigen i eftertiden?
- Hvilke konsekvenser fik tet-offensiven og hvorfor reagerede USA ikke mere offensivt efterfølgende?
- Hvad handlede Vietnamkrigen om for USA?
- Hvordan har USA's udenrigspolitiske ageren ændret sig efter Vietnamkrigen?
- Er Irak Vietnam 2.0?
- Kunne USA have vundet krigen i Vietnam?
- Havde Nixons galningeteori de ønskede konsekvenser?
- Hvorfor valgte USA at lade deres autoritet som stormagt være afhængig af krigen i Vietnam?
- Kan nation building lykkes?
- Hvordan kan man se Vietnam som den kolde krigs kampplads og hvilke interesser var på spil fra de forskellige stormagter?

Tidsmæssig afgrænsning

Vietnamkrigen varede fra 1955 til 1975, men var en direkte forlængelse af den første indokinesiske krig, der varede fra 1946 til 1954 og var en konflikt mellem Frankrig og den kommunistiske befrielsesbevægelse Viet Minh.

Overblik

I midten af 1800-tallet blev Vietnam en koloni til Frankrig. Koloniherrøddet varede indtil 2. verdenskrig, hvor en invasion af japanske tropper destabiliserede landet og endte med at fjerne Frankrig fra magten i 1945. Den kommunistiske bevægelse Viet Minh, under ledelse af Ho Chi Minh, fik i stedet kontrol med landet.

Franskmændene forsøgte at tage kontrollen tilbage fra Viet Minh i 1946, men da de indså, at verden generelt var på vej væk fra tanken om kolonier, forsøgte de i stedet at støtte den tidligere vietnamesiske kejser Bao Dai i at tage magten tilbage. De næste år medførte mange politiske og militære konflikter, hvilket kulminerede i en officiel opdeling af Vietnam i 1954 – Ho Chi Minhs kommunistiske styre i nord, og et mere vestligt orienteret styre i syd ledet af Bao Dai og Ngo Dinh Diem. Bao Dai blev dog afsat året efter, så Diem fik hurtigt al magten i syd.

Allerede under Frankrigs tidlige forsøg på at genetablere kontrollen med Vietnam havde USA været kraftigt involveret med fx økonomisk støtte, da den amerikanske regering så det som en central opgave at begrænse kommunismens fremvækst på globalt plan. Efter Frankrig opgav Vietnam, begyndte USA at støtte den sydvietnamesiske regering, ledet af Diem.

En planlagt folkeafstemning skulle have ført til genforeningen af det delte Vietnam, men den blev aldrig afholdt. I stedet begyndte en krig mellem nord og syd, som blev yderligere kompliceret af den oprørske Viet Cong-bevægelse i Sydvietnam, som også støttede op om kommunisterne i Nordvietnam.

Igennem de følgende år eskalerede USA gradvis deres støtte til Sydvietnam. Præsident Kennedy sendte et stort antal militære rådgivere og specialtropper til at støtte landet. Diem blev dog samtidig mere og mere upopulær blandt befolkningen på grund af korrupsion og manglende forståelse for befolkningens ønsker og behov – og i 1963 blev han afsat ved et statskup, som hemmeligt blev støttet af USA. I årene efter kuppet var Sydvietnams styre ekstremt ustabilt, og området oplevede en lang række militærkup og skift af ledere.

I 1964 bliver Tonkinbugtresolution vedtaget. Anledningen var en påstået nordvietnamesisk beskydning af to amerikanske flådefartøjer i internationalt farvand. Den amerikanske udlægning af hændelsesforløbet blev dog senere draget i tvivl af den såkaldte Pentagonrapport, der blev lækket til pressen i 1971. Resolutionen betyder en kraftig intensivering af USA's engagement i Vietnam med omfattende brug af både landtropper og bombefly. I dag er der stadig meget uklarhed omkring, hvad der egentlig foregik i Tonkinbugten.

Krigen gik dog ikke godt for USA. Trods deres teknisk overlegne militære styrke var USA's tropper ikke vant til at kæmpe i jungleområder, og særligt Viet Congs guerrillametoder gjorde det vanskeligt at opnå reel fremgang. Samtidig begyndte mediernes dækning af krigen at vende den globale folkestemning imod amerikanerne - særligt da det blev afsløret, at amerikanske tropper havde begået massakerer mod civile vietnamesere (fx My Lai), eller da der blev offentliggjort fotos af skrigende børn, som flygtede fra amerikanernes napalm-bombardementer.

Alle disse faktorer førte gradvis til, at USA begyndte at trække sig ud af Vietnam igen – denne "Vietnamisering" blev ledet af præsident Nixon og førte til sidst til, at de sidste amerikanske tropper forlod landet helt i 1973. Uden amerikansk støtte havde Sydvietnam reelt ingen chance mod Nordvietnam, så herefter var krigen hurtigt overstået - i 1975 indtog de nordiske styrker den sydvietnamesiske hovedstad Saigon, og Vietnam blev samlet til ét kommunistisk land.

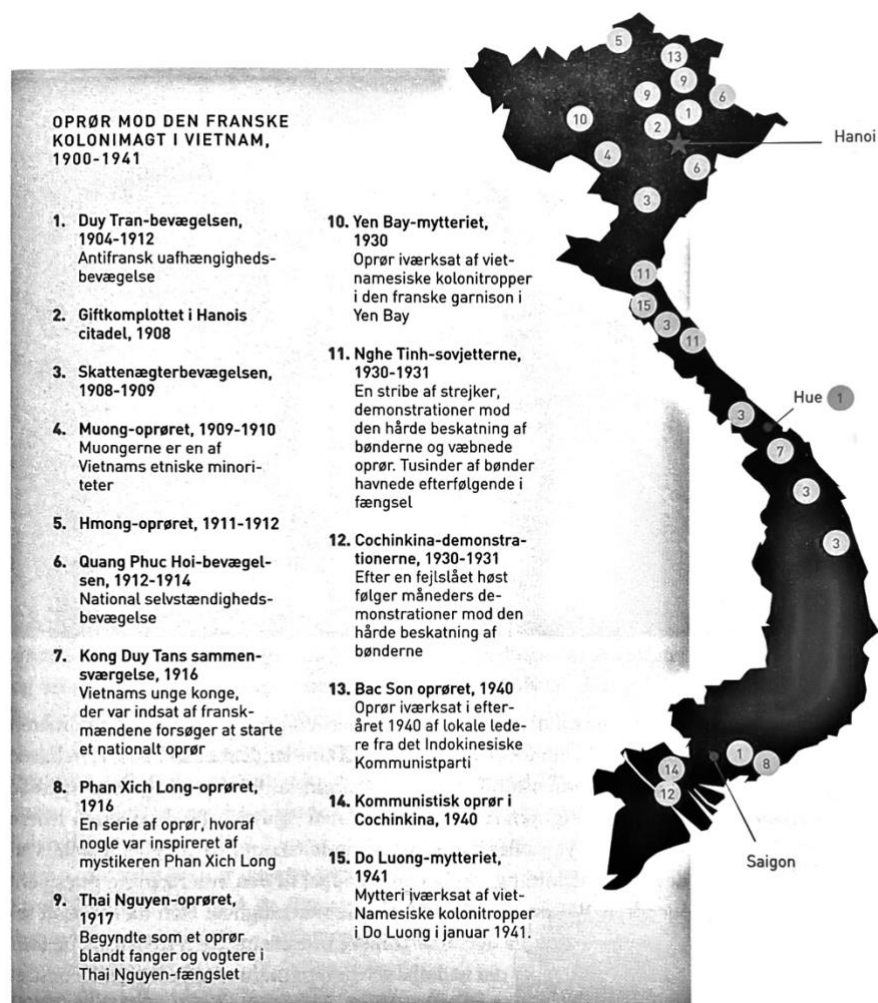
Mediedækningen af Vietnamkrigen førte til en øget global opmærksomhed på de menneskelige konsekvenser af krig, som stadigvæk fylder meget i nutidens nyhedsbillede. Krigen havde samtidig en negativ effekt på USA's globale omdømme, som fortsat kan mærkes i dag. Lokalt set kan eftervirkningerne af krigen især ses på de dramatiske følgevirkninger af plantegiften Agent Orange, som USA sprøjtede ud over Vietnams jungler og marker i enorme mængder – og som senere viste sig at have voldsomme skadevirkninger på mennesker.

Centrale træk ved perioden

1. Det franske kolonistyre og dets modstandere (1862 – 1940)

- I Vietnam har kampe mod ydre fender gennem århundreder sat et markant præg på den nationale selvforståelse. I mere end tusind år var den nordlige del af Vietnam således en del af det kinesiske imperium.
 - Fra 900 – 1860 kan Vietnam dog regnes for i store træk at være selvstændigt. Store forskelle i geografi og mentalitet gjorde dog, at sammenhængskraften var svag. Nguyen-dynastiet samlede således først Vietnam endeligt i 1800-tallet med byen Hue, midt i landet, som hovedstad.
- I 1860 erobrede Frankrig dele Vietnam, herunder handelsbyen Saigon. 22 år senere, i 1882, havde Frankrig dog erobret hele landet og Vietnam var nu en fransk koloni. Navnet blev ændret til 'Fransk Indokina' og brugen af 'Vietnam' blev forbudt. Frank Indokina bestod af fra slutningen af 1800 tallet til 1949 af Laos, Cambodja og Vietnam.
 - Landene blev koloniseret som følge af de europæiske stormagters kamp om kolonier i det 19 århundrede. Frankrig ville ikke stå tilbage overfor de andre europæiske kolonier i Sydøstasien, og det fandt de økonomiske muligheder i Vietnam særdeles fristende. Samtidig forestillede man sig i Paris, at landet kunne blive en vigtig base for fremtidig ekspansion i det sydlige Kina.

- I Paris så man koloniseringerne som *mission civilisatrice* — et nobelt ønske om at udbrede fransk kultur og civilisation til befolkningen i Indokina (klassisk imperialisme).
 - Franskmændene udnyttede dog også kolonien til bl.a. billig arbejdskraft, adgangen til miner og anlæggelsen af nye plantager. Det franske kolonistyre byggede dog også bl.a. jernbaner og veje. Interessen var dog aldrig at styrke Vietnam, men først at fremmeste at gøre handlen for franskmændene mere gnidningsfri.
 - Forholdene for bønderne blev særdeles vanskelige, fordi franskmændene konstant hævede skattetrykket. Mange bønder blev således besiddelsesløse og måtte arbejde i miner, hvor forholdene var forfærdelige.
- I løbet af 1900-tallet begyndte protesterne mod kolonistyret at tage til. De mest centrale er angivet nedenfor.

- I den forbindelse er navnet Ho Chi Minh (tidligere navn: Nguyen Tat Thanh (1890-1969)) særlig vigtig. Han dannede sammenslutningen af 'Annamitiske Patrioter' og sendte efter første verdenskrig var afsluttet og verdenslederne skulle forhandle nye grænser i Versailles, en appel til den amerikanske præsident Woodrow Wilson om vietnamesisk selvstændighed. Han hævdede, at inspirationen kom fra den amerikanske præsidents egen fredsplan, og især fra dens principper om national selvbestemmelse. Appellen blev mødt af tavshed, men den franske kolonimagt var nu særligt opmærksom på ham.
 - Ho blev - eller var allerede blevet – kommunist og var i 1920 med til at stifte det franske kommunistparti. Han påstår selv, at Lenins skrifter om imperialismens væsen blev en slags åbenbaring for ham.
- I løbet af 1930'erne tog oprørerne mod kolonistytet til. Frankrig valgte at statuere et eksempel ved at slå hårdt ned på oprørerne. Alene i foråret 1931 blev omkring 2000 oprørere dræbt, og 51.000 andre havnede i fængsel. Ho Chi Minh var ikke i landet (han var i Kina), men blev dømt til døden in absentia for angiveligt at have stået bag attentater.
- Da anden verdenskrig brød ud i 1939 strammede Frankrig yderligere grebet om sine kolonier. Her blev bl.a. 80.000 unge vietnamesere sejlet til Europa for at kæmpe for 'fædrelandet'.
 - Efter Frankrig i juni 1940 kapitulerede, krævede Tysklands allierede, Japan, at få adgang til Fransk Indokina. Frankrig kunne ikke gøre andet end at acceptere og få måneder senere ankom de første japanske soldater til Tonkin (det nordlige Vietnam). Allerede den 28. juli 1941 invaderede japanske tropper også det sydlige Vietnam, så der nu var japanske tropper i alle dele af landet. Indokina var nu reelt besat af Japan.
 - Den amerikanske præsident Franklin Delano Roosevelt, reagerede ved at sanktionere Japan og den 'amerikanske karantæne' betød, at Japan stod til at miste 88% af deres olieforsyninger, der var nødvendige for at holde krigsmaskinen kørende. Karantænen ville kun blive ophævet, hvis Japan forlod Kina og Indokina, samt opgav forsvarssamarbejdet med de øvrige aksemagter (Tyskland og Italien). Japan svarede ved at angribe den amerikanske flådebase

Pearl Harbor, Hawaii, den 7. december 1941. USA var nu i krig med Tyskland og Japan.

- I Vietnam var der nu både franske og japanske tropper, og disse var ikke enige om, hvem der skulle gøre hvad for det vietnamesiske folk. Ho Chi Minh så her muligheden for en ny vej til national selvstændighed — særligt fordi de japanske og franske tropper kun varetog deres egne og ikke vietnamesernes behov for føde.

2. Besættelse, modstand, befrielse og kaos (1940-1946)

- I 1941 forlod Ho Chi Minh og hans fælles deres eksil i Kina og slog sig ned tæt ved landsbyen Pac Boi det nordlige Vietnam. Tre måneder senere, den 10. maj 1941, blev "Forbundet for Vietnams Uafhængighed", snart bedre kendt som Viet Minh dannet.
 - Ikke alle var kommunister, men Kommunistpartiet i Kina var en drivende kraft i organisationen.
- Snart indledte en række partisanerne, under ledelse af Nguyen Giap (1911-2013), en række angreb mod regeringskontorer, samt likviderede japanerne og forhadte godsejere.
- Da der i 1944 udbrød hungersnød og 1-2 millioner vietnamesere mistede livet, hjalp Viet Minh, modsat koloni- og krigsmagterne, vietnameserne med at få føde. De angreb således fødevarelagre, og afskaffede skatter og omfordelte jorden der, hvor de havde nok magt.
 - Skabte stor loyalitet blandt befolkningen, som de drog nytte af efter WW2.
- Roosevelt havde planer om, at der i Vietnam skulle dannes en midlertidig regering under et kommende FN (også kaldet internationalt formandskab), men da han døde i 1945, døde ønsket om et internationalt formandskab også.
 - Da Harry S. Truman overtog posten efter Roosevelt, mente han, at der var vigtigere anliggender end kolonier i Sydøstasien, hvorfor valgte ikke at blande sig. Desuden mente man, at det ville ydmyge Frankrig at fratage dem deres kolonier.
- OOS (forløberen for CIA) havde under krigen arbejdet sammen med Viet Minh og hjulpet dem med træning osv. for at kæmpe mod japanerne. Ho Chi Minh fik endda sin egen titel, Agent 19 - kodenavn: Lucius.

- Da Japan kapitulerede vajede Viet Minhs flag -en gylden stjerne på rød dug - overalt i byen. Inden der var gået uge, kunne det ses overalt i Tonkin samt i Hue og Saigon.
 - I løbet af august vandt Viet Minh kontrollen i store dele af Vietnam (August-revolutionen) og kort tid efter udråbte Ho Chi Minh den 'Demokratiske Republik Vietnam'. Han var her ledsaget af bl.a. sine samarbejdspartnere fra OOS, og hans tale havde da tydelige træk fra den amerikanske uafhængighedserklæring: *"Alle mennesker er skabt lige. De er af deres skaber blevet begunstiget med visse ukrænkelige rettigheder"*.
 - En måned inden Ho Chi Minh holdt sin tale i Hanoi, have de allierede ledere Winston Churchill, Josef Stalin og Harry S. Truman været samlet i Potsdam for at forberede tiden efter krigens afslutning, og for Vietnams vedkommende var de enedes om, at kinesiske tropper skulle overtage kontrollen med den del, der lå nord for den 16. breddegrad, mens britiske tropper skulle overtage kontrollen syd for denne midlertidige grænse.
- Da Frankrig ankom for at hente de franske soldater, der var blevet fanget af japanerne, begyndte volden at tage til. Da franskmændene den 12. september begyndte at hærge i Saigon, blev situationen eksplosiv og de britiske myndigheder gav nu franskmændene under General de Gaulle ansvaret for at løse urolighederne. Det var det, de ventede på og kort tid efter sendte de en 13.000 tropper til Saigon
 - I stedet for en våbnet konflikt fra start, tilbød franskmændene at betale kineseren for at forlade Vietnam (der var omkring 180.000), mod at de franske måtte være i Tonkin (det nordlige Vietnam) i fem år. Ho Chi Minh acceptere dette under mottoet: *" [det er] bedre at snuse til fransk lort i et stykke tid end at spise Kinas i resten af vores liv"*
 - Mindre end et år senere tog franskmændene de første skridt mod en krig, da de stillede Ho Chi Minh et ultimatum (23 november, 1946), der bl.a. indebar, at alle vietnamesere i havnebyen Hai Phon skulle afvæbnes. Minh accepterede ikke, og herefter bombede man havnebyen i to dage.
 - Herefter kom det til heftige konfrontationer d. 17 og 18 december og Frankrig kom her med endnu et ultimatum; stoppede volden ikke, ville franske tropper selv tage ansvaret for sikkerheden i Hanoi den 20. december.

- Det var tydeligt for Viet Minh, at hændelserne fra slut november ville gentage sig, men denne gang ville Viet Minh angribe først. Det gjorde de også, ved at slukke strømmen i Hanoi og dræbe en række franske soldater og tage andre som gidsler. Ho Chi Minh opfordrede vietnameserne til at gå i krig. Kort tid efter underskrev den franske premierminister, Leon Blum, en krigserklæring. Den første indokinesiske krig var nu en realitet.

3. Den første indokinesiske krig (1946 – 1954)

- Minh beskriver krigens tidlige forløb med en analogi fra dyreriget:
 - *"His tigreren (Vietnam] standser op, vil elejanten (Frankrig) spidde den med sine mægtige stedtander. Men tigreren vil ikke standse op. Han ligger på lur i junglen om dagen og kommer kun frem om natten. Han vil springe på elefanten og flænse hans ryg i strimler, før han atter forsvinder ind i skyggerne, og elefanten vil dø af udmattelse og blodtab."*
 - Frem til 1950 havde ingen af parterne vundet afgørende slag, men Viet Minhs guerillakrig havde alt andet lige udmattet elefanten (Frankrig).
- Da kommunisterne i 1949 vandt magten i Kina, lovede de styrke til Viet Minh og bare få måneder senere begyndte såvel kinesiske rådgivere som store mængder våben at ankomme til Vietnam.
 - Viet Minh vandt her også en række afgørende slag sejre langs Vietnams nordlige grænse til Kina. Et nyt offensiv blev dog bremset af at de franske styrker kastede bomber med napalm - en klæbrig, stærkt brandbar gele - over de frem stormende "menneskebølger". 6000 vietnamesiske soldater døde her, men det ændrede ikke ved, at krigen befandt sig i dødvande.
- Da det kommunistiske Nordkorea i juni 1950 angreb Sydkorea, var det USA's opfattelse, at der var tale om en kommunistisk plan for at vinde verdensherredømmet. Der var nu ikke blot et jerntæppe i Europa, men også et "bambustæppe" i Asien. Ifølge denne logik var Krigen i Vietnam ikke længere kun et fransk anliggende, men derimod en del af den globale Kolde Krig.

- I Paris 1949 anerkendte Frankrig Den Associerede Stat Vietnam (ASV) som en selvstyrende stat indenfor Den Franske Union. De indsatte Kong Bao Dai, der formelt styrede hele Vietnam, men reelt (sammen med Frankrig) kun kontrollerede en del af det sydlige Vietnam.
 - Tilsvarende anerkendte Sovjetunionen den 30. januar 1950 officielt Ho Chi Minhs Demokratiske Republik Vietnam. Ugen efter svarede både USA og Storbritannien igen ved officielt at anerkende Bao Dais regering.
 - USA firedoblede deres forsvarsbudget mellem 1950 – 1952 og i 1954 var USA's bidrag til franske styrker så omfattende, at det dækkede 78% af deres udgifter til krigen.
 - Præsident Dwight D. Eisenhower (1953-1961) forklarede nødvendigheden af det store budget gennem 'Dominoteorien' (hvis et land falder og bliver kommunistisk, bliver omkringliggende stater det også m.m. – som faldende dominobrikker)
- Slaget om Dien Bien Phu blev afgørende og her undervurderede franskmændene de vietnamesiske styrker, der d.13. marts 1953 angreb deres base. 1500 franske soldater mistede livet, og mens Viet Minh mistede langt flere (7000 cirka), viste angrebet, at de franske baser kunne besejres. De franske tropper var nu geografisk indespærret og det eneste håb for dem var, at amerikanske tropper kom dem til undsætning. Dette skete imidlertid ikke.
 - Den 7. maj sprængte general Giaps tropper det sidste støttepunkt. De franske tropper overgav sig, og Viet Minhs flag blev rejs. General Giap og Viet Minh havde med den militære sejr i Dien Bien Phu skrevet et nyt kapitel i Vietnams historie og i verdenshistorien: For første gang havde en oprørsstyrke besejret en europæisk kolonimagt på slagmarken.
 - Man skulle tro, at sejren gav Vietnam gode kort til fredskonferencen i Geneve, men da både Kina og Sovjetunionen ville forberede deres forhold til Vesten, underskrev de, sammen med Frankrig og Storbritannien, en våbenhvile den d. 21. juli 1954. Vietnam blev delt i to cirka lige store dele ved den 17. breddegrad, og en afstemning om landets status blev udskudt to år — den endte dog aldrig med at finde sted.
 - Ikke længe efter aftalen begyndte USA at tale om Sydvietnam som en nationalstat, hvis integritet måtte beskyttes. Det blev samtidig

præciseret, at de underskrivende landes sikkerhed kunne anses for at være truet, hvis Sydvietnam, Laos eller Cambodja blev truet. USA havde altså et juridisk alibi for at gå i krig, hvis Sydvietnam skulle blive truet.

- Der er ingen præcise tal for antallet af døde under den første indokinesiske krig, men historiske skøn antager, at mellem 300.000 og 500.000 vietnamesere døde i årene 1945 – 1954. Frankrigs tab begrænsede sig til 92.800 døde.

4. En nation, to stater (1954 – 1960)

- USA så Sydvietnam som en enestående mulighed for at vise de omkringliggende lande, at demokrati og liberale værdier skaber velstand og et godt liv. De begynde således at bygge skoler, veje, hospitaler og anden infrastruktur. Det vakte bekymring i Nordvietnam, for noget tydede på, at amerikanerne var kommet for at blive og havde overtaget Frankrigs rolle.
- USA udnævnte Ngo Dinh Diem for ny leder i Sydvietnam. Han var glødende nationalist, stærk antifransk og antikommunist. Selvom han ikke tillod oppositionspartier og ikke var synderlig demokratisk, anså USA ham som den bedste kandidat.
 - Diem aflyste valget om genforening med den begrundelse, at hans regering ikke havde været medunderskriver af Geneve aftalen. En påstand, der ikke holder stik juridisk, da aftalen også forpligtede fremtidige regeringer. Sovjetunionen, Kina, Frankrig og England protesterede ikke mod Diems aflysning.
 - I oktober 1955 blev Diem præsident af den Sydvietnamesiske republik. Han begik tydeligt valgfusk. Han kunne lede per dekret frem til 1961 og delte kun magten med hans tre brødre.
- USA forsøgte flittigt at modernisere Sydvietnam og deres primære mål var, at de kunne stå på egne ben og statuere et eksempel ved deres hurtige vækst. Sandheden var dog i de første år, at der ganske vist var en række imponerende forbrugsvarer i Saigons butikker, men, at præsident Diems reformer ikke gavnede 87,5% af alle bønnere (der var 90% bønnere) — tværtimod blev deres vilkår dårligere.
 - Mellem 1965 og 1961 pumpede USA cirka 1,65 milliarder dollars ind i den Sydvietnamesiske økonomi, men resultatet blev kan beskrives som sandslot

— investeringerne hæmmede simpelthen den økonomiske udvikling, og da USA trak sig ud 13 år senere, kollapsede Sydvietnams økonomi fuldstændig.

- USA var fanget i et dilemma. Skulle de vinde sydvietnameserne 'hjerter og sind' først, eller skulle de starte med at bruge flere militære midler?
- Det stod også hårdt til i Nordvietnam, særligt fordi risproduktionen var i syd, og i 1955 blev en hungersnød således kun stoppet pga. et sovjetisk opkøb af ris i Burma. Den nordvietnamesiske regering udpegede som følge af de vanskelige tider en syndebuk: de såkaldte klasseforældere (feudale elementer), der udgjorde 5 % af befolkningen. Mellem 5000 og 30.000 døde af denne politik, men regeringen undskyldte, mod al forventning handlingerne i 1956.
- I januar 1956 begyndte man i Sydvietnam at forfølge kommunister og enhver, der kunne anses som værende en trussel mod regimet eller eks. påpegede kravet om et genforeningsvalg jf. Geneve aftalen. Man gav belønninger til borgere, der angav deres egne familiemedlemmer. Konsekvenserne var henrettelse, tortur og fængsling. Der blev også opført genopdragelseslejre, som der ifølge Diems tal blev sendt 48.250 til mellem 1954-1960
 - USA sikkerhedstjeneste udtrykte bekymring over Diems handlinger, men i Washington fastholdt man fortællingen om Diem som en vestlig inspireret leder.
- Efter amerikansk opfordring begyndte Diem at kalde oprørerne Viet Cong (vietnamesisk kommunist) i stedet for Viet Minh. Man håbede, at det ville mindske oprørernes folkelige appel, hvilket dog ikke var tilfældet.
 - Kampene tog til i 1959, og partisanerne appellerede til Hanoi. Her var målet, at man skulle genforene Vietnam til et kommunistisk regime uden at USA skulle blande sig. Ved et møde i maj 1960 var Moskva skeptisk overfor en optrapning af den væbnede kamp, men Beijing gav opbakning. Hermed var Den Nationale Befrielsesfront (FNL) i Sydvietnam skabt. Både den sydvietnamesiske regering og USA kaldte dog fortsat oprørerne for Viet Cong.
 - Selvom FNL havde sine rødder i Sydvietnam, begyndte betydelige forstærkningen, ideologer, agitatorer, partisaner og våben, at komme fra Nordvietnam. Konflikten var nu på vej ind i en ny fase.

5. Kampen om den tredje verden (1960 – 1963)

- Kennedy blev præsident i 1960, og kort efter han tiltrådte embedet, forsøgte han med det amerikanske militær at få den cubanske kommunistleder, Fidel Castro, af magten. USA stod overfor en mulighed atomkrig med Sovjetunionen og Vietnam havde således en lav prioritet i hans udenrigspolitiske agenda. Angrebet på Cuba blev dog en kæmpe fiasko, og senere omtalt som 'svinebugtaffæren' (USA angreb i Svinebugten).
 - Kennedy havde med 'svinebugtsaffæren' lidt et stort prestigetab, og rettede nu sit fokus mod Vietnam, hvor han mente, at han kunne udvise initiativ under den kolde krig uden at risikere en atomkrig.
 - Kennedy så udenrigspolitik som en konstant styrkeprøve: viste man svaghedstegn et sted, kunne det opmuntre fjenden til mere aggressiv fremfærden andre steder. Nordvietnam udgjorde ganske vist ikke i sig selv nogen sikkerhedstrussel for USA, men Sovjetunionen og Kina gjorde, og de havde i følge koldkrigstænknings logik valgt at dække sig ind bag stedfortrædere.
 - For Kennedy og hans rådgivere blev Vietnam dermed et spørgsmål om troværdig, og man kan sige, at dominoeffekten blev erstattet med 'troværdighedsdoktrinen'
- Kennedy sendte ikke egentlige amerikanske tropper ned til Sydvietnam, men var optaget af, at Nordvietnam ikke måtte stå for stærkt. Derfor sendte han rådgivere, våben og enkelte amerikanske elitesoldater ned til at kæmpe og træne den sydvietnamesiske hær, ARVN.
- USA forsøgte nu ihærdigt at vinde sydvietnameserne hjerter og sind, men det var utrolig svært grundet Diems u-popularitet.
 - Den amerikanske regering sad fast i en selvskabt klemme: Jo mere det amerikanske militær blev involveret i at sikre den sydvietnamesiske regerings overlevelse, jo mere kom også USA's prestige som supermagt til at afhænge af en succes. Og jo mere USA's egen prestige var på spil i konflikten, jo færre muligheder havde den amerikanske regering for at stillebetingelser for øget militær støtte til den sydvietnamesiske regering.

- Snart fik den sydvietnamesiske hær, ARVN, nye teknologier fra USA, samt helikoptere. Desuden anvendte en række giftstoffer, herunder Agent Orange, der senere viste sig at have alvorlige menneskelige konsekvenser. Alt i alt så det ud som om, at Sydvietnam pludselig stod stærkere.
- USA begyndte at flytte dele af den sydvietnamesiske befolkning ud i landsbyer, hvor man mente, at det var sværere for FNL at rekruttere dem. Ikke desto mindre var levede mange FNL soldater i Sydvietnam, hvorfor deres forsyninger, samt øvrigt mandskab skulle smugles dertil. Dette skete gennem Ho Chi Minh stien, der gik gennem Laos og Cambodja. Begge lande fik senere krigens konsekvenser at mærke og Laos blev da det mest bombede land i verdenshistorien.
- Diem fastslog på Buddhas fødselsdag 1963 (8. maj), at han ville håndhæve et forbud mod at flage med andre flag end det nationale.
 - Buddhisterne i Sydvietnam gik herefter på gaden og demonstrerede. Diem reagerede ved at arrestere over 1000 buddhistmunke, og der var nu stor modstand overfor ham og hans regering.
 - USA var herefter med til at planlægge et kup, og både Diem og hans bror blev da dræbt efter de var blevet afsat. Sydvietnam stod nu i et tomrum uden regering, og Kennedy kunne ikke selv bestemme, hvem der skulle fylde det ud — han blev nemlig dræbt tre uger efter mordet på Diem. Der var han efterfølger, Lyndon B. Johnson, der nu skulle tage stilling til, hvad der skulle ske i Vietnam og man skulle sende amerikanske tropper derned.

6. USA's militære optrapning (1964 – 1965)

- Blot få timer efter Johnson var blevet præsident, erklærede han: *"Jeg vil ikke være den præsident, der så Sydøstasien gå samme vej som Kina"*.
 - Han var dog ikke synderlig interesseret i udenrigspolitik, og ville hellere bruge kræfter på indenrigspolitiske anliggender.
 - Selvom adskillige af hans rådgivere anbefalede ham at forhandle med den nordvietnamesiske regering i Hanoi, valgte han ikke at gøre det, da han mente, at det kunne ses som et svaghedstegn.
- I Sydvietnam var der kaos, og den ene statsleder efter den anden blev kuppet. Amerikanerne stod da i et alvorligt dilemma: jo mere lederne i Saigon blev opfattet

som amerikanske marionetter, desto sværere var det for dem at af befolkningens støtte. Ofte betød det desværre også, at desto mere den amerikanske regering forsøgte at styre udviklingen i Sydvietnam, jo sværere blev det at opnå succes.

- Militært gik det heller ikke godt, og ARVN mistede da mellem 1000 og 3000 soldater om måneden. I stedet for at kaste håndklædet i ringen, valgte Johnson dog, at USA i højere grad selv skulle tage kampen op mod FNL.
- Den 2. august 1964 meddelte det amerikanske destroyerskib, *Maddox*, at det var blevet angrebet under patruljering i Tonkin bugten. Skibet holdt dog en 3 mil afstand til Nordvietnam og befandt sig da i internationalt farvand (kommunistiske lande, som Nordvietnam opererede dog med en 12 mil grænse). Skibet påstod at være blevet angrebet af med tre torpedoer fra et nordvietnamesisk skibe. To af dem ramte angiveligt ved siden af, mens det sidste ikke nåede at eksplodere. Det eneste mærke på *Maddox* var en bule fra et maskingevær. Ikke desto mindre, valgte skibet at skyde tilbage og sænke et skib, mens to blev alvorligt skadet.
 - Johnson reagerede ved at fastslå, at "*yderligere uprovokerede militære handlinger ville få alvorlige konsekvenser*". Han sendte desuden endnu en destroyer, *Turner Joy*, der nu sammen med *Maddox* lå i Tonkin bugten.
 - *Turner Joy* påstod at være under angreb, og straks begyndte at skyde igen. Det vidste sig senere, at *Turner* ikke var blevet angrebet. Alligevel brugte Johnson historien til at legitimere yderligere optrapninger. Medierne i USA hjalp ham dermed, da de gav en meget ensidig mediedækning af sagen.
- Dagen efter 'angrebet' på *Turner Joy* den 5. august - bombede amerikanske fly 64 gange nordvietnamesiske flådebase, oliedepoter og andre på forhånd udvalgte mål.
 - Johnson ville desuden sikre sig, at han havde grønt lys fra kongressen til at handle resolut. Den 10. august stemte et flertal for resolutionen, der gav ham beføjelser til at "bruge alle nødvendige midler" og "tage alle nødvendige skridt for at afvise ethvert væbnet angreb mod De Forenede Staters styrker"
 - Johnson og hans rådgivere brugte ivrigt bombeangreb fordi de mente, at det ville skabe frygt blandt nordvietnameserne, men de fik den modsatte effekt. Nordvietnam optrappede da krigen og Kinas deltagelse i Nordvietnam blev også større.
- Efter Johnson vandt valget i 1965, angreb FNL yderligere i Sydvietnam, hvilket fik Johnson til at indføre vedvarende bombninger. De blev kaldt operation 'Rolling

Thunder’, og kom med nogle enkelte undtagelser til at vare 3 år. Fra marts 1965 til november 1968, smed USA således over 1 millioner bomber ned over Nordvietnam.

- Den amerikanske regering håbede at opnå fire ting med de vedvarende bombardementer: De skulle (1) gøre det sværere for regimet i Hanoi at sende mand og udstyr sydpå; de skulle (2) forårsage så meget ravage, at nordvietnameserne nåede et smertepunkt, som gjorde dem villige til at forhandle, og de skulle (3) styrke den hastigt dalende moral hos de sydvietnamesiske tropper. Desuden (4) ville USA fremstå som om, at de gjorde alt, hvad de kunne for at beskytte Sydvietnam.
 - Bombningerne havde dog ikke den ønskede effekt, fordi Nordvietnam simpelthen ikke var sårbart nok overfor angrebene.
- Johnson valgte da at sende 3500 amerikanske marineinfanterister i land ved kystbyen Da Nang. Officielt skulle de blot beskytte den amerikanske base, men hurtigt blev de sendt ud for at kæmpe. Det ville skade moralen hos ARVN, hvis de blot forsvarede den amerikanske base, lod mottoet.
- I maj 1965 var der næsten 50000 amerikanske soldater i Sydvietnam, og Johnson fastslog da ved et pressemøde, at antallet af unge amerikanerne i værnepligt ville blive fordoblet. Det gjorde mange amerikanere opmærksomme på, at deres land nu var i krig og deres pårørende måske skulle kæmpe.

7. Udmattelseskrig (1965 – 1967)

- Der var stort set ikke nogle åbne slag, og krigens gang afhang stort set kun af, hvornår Viet Cong valgte at angribe. Det var dermed også utrolig svært at vurdere, hvor svækket Nordvietnam var.
- Selvom ingen af NATO landene sendte tropper til Vietnam, fik USA militær støtte fra bl.a. Sydkorea, New Zealand og Australien. Sydkorea sendte samlet set 300.000 soldater til den vietnamesiske slagmark.
 - USA betalte dog for stort set alle disse landes tropper og der var nærmere tale om lejesoldater.
- General Westmoreland antog, at USA vil kunne føre en klassisk krig på en åben slagmark overfor vietnameserne, når de var svækket nok.
 - Den 14. november 1965 blev cirka 500 amerikanske soldater placeret i en dal (La Drang) overfor nordvietnamesiske tropper. De stod bogstaveligt

ansigt til ansigt med de fjendtlige tropper, men blev hurtigt omringet af cirka 2000 nordvietnamesiske soldater. De amerikanske soldater blev angrebet i 3 dage, samtidig med at amerikanske B-52 fly kastede bomber ned i dalen. Det blev kaldt for 'djævlens slagterforening'.

- Til sidst trak de nordvietnamesiske tropper sig tilbage til Cambodja, da de havde lidt cirka fire gange så store tabstal som amerikanerne. Westmoreland så det som en sejr, og krævede yderligere militær optrapning.
 - I Nordvietnam så man også slaget ved La Drang som en sejr, da den viste, hvor store tabstal nordvietnameserne var klar til at acceptere, og at USA's teknologier ikke alene kunne føre til en sejr.
 - Den nordvietnamesiske general Giap fastslog dog alligevel, at der ikke skulle ske flere åbne slag og at Nordvietnam skulle udmatte de amerikanske tropper. Han vurderede, at det kunne tage op mod 15-20 år.
- Men ikke alle amerikanerne var positivt stemt over slaget ved La Drang. Den amerikanske forsvarsminister, Robert S. McNamara, var eks. selv begyndt at slå tvivl ved USA's engagement og bad sine rådgivere give ham en oversigt over, hvad der var på spil i Vietnam: *" 70 % for at undgå et ydmygende amerikansk nederlag (for vores omdømme som garant). 20 % for at holde Sydvietnam (og de omkringliggende territorier) væk fra kinesiske hænder, 10 % for at give befolkningen i Sydvietnam muligheden for at nyde et bedre og friere liv"*
- USA begyndte at bygge flere og flere militære bygninger og infrastruktur i Sydvietnam, og skabte mange jobs. De månedlige udgifter var i 1966 da cirka 2 milliarder USD. USA's store tilstedeværelse var forfærdelig for den sydvietnamesiske økonomi, der pludselig ikke kunne producere ris længere men var 100% afhængig af USA's militære aktiviteter.
- Den amerikanske vicepræsident Hubert Humphrey var i offentligheden positivt stemt overfor krigens udvikling, men fastslog privat, at *"Vi dræber civile i tusindvis, og vores drenge dør i rådne jungler - for hvad? En korrupt, egoistisk regering, der ikke har nogen følelser - ingen moral."*
 - Diplomater fra andre lande tilbød at mægle krigen, men de var Johnson ikke interesseret i.

- Den nordvietnamesiske hær i led i efteråret 1967 voldsomme tab. Man fastslog i Washington at cirka 90.000 soldater var døde på blot et år — for Westmoreland tydede det godt.
 - Selvom Giap og Ho Chi Minh var kritiske overfor det, vandt general Chi Tanhs forslag om et nyt offensiv mod USA stor tilslutning blandt befolkningen og blev virkelighed.
 - Selvom sydvietnameserne godt viste, at de var militært underlegne, håbede de, at et angreb ville føre til folkelig modstand og kunne være med til at finde USA's smertetærskel.
 - Målet var i det hele taget at få USA til forhandlingsbordet inden næste præsidentvalg i efteråret 1968.
 - I Washington anede man, at offensivet var på vej og Westmoreland så dette som krigens afgørende og måske sidste slag. Der bredte sig således en optimisme blandt amerikanere om, at der nu kunne finde et åbent slag sted, som USA kunne vinde. Det skulle dog vise sig ikke at blive sandheden.

8. Tet-offensiven — krigens vendepunkt (1968)

- Den 31. januar 1968 markerede radioen i Hanoi *Tet Mau Than* — det vietnamesiske nytår. Det var samtidig startskuddet på det længe planlagte offensiv med omkring 84000 nordvietnamesiske soldater i 39 af de 44 sydvietnamesiske provinser hovedbyer og 71 af 241 distriktsbyer.
 - Nordvietnam ønskede at vise, at ingen i Sydvietnam kunne føle sig sikre. Hårdest var kampene i Hue, hvor 116.000 ud af 140.000 af byens beboere blev hjemløse som følge af de enorme ødelæggelser.
 - Cirka 2800 civile med tilknytning til USA eller de sydvietnamesiske myndigheder blev henrettet af FNL.
 - Offensivet tog 2 måneder at nedkæmpe og 14.000 civile mistede livet. En amerikansk officer fastslog, at "*Vi blev nødt til at tilintetgøre landsbyen for at redde den*"
- Tet offensiven endte som et nederlag for FNL og Nordvietnam — deres tropper havde været for tyndt spredt og for hurtigt løbet tør for ammunition. Der kom heller ikke nogen folkelig opstand mod det sydvietnamesiske regime.

- Omkring 58.000 nordvietnamesiske soldater og FNL partisanerne havde mistet livet, mens ARVN mistede 2300 og USA 1100.
 - Psykologisk var tet-offensiven dog et nederlag for USA, ikke mindst fordi nordvietnameserne kunne koordinere et så stort angreb, når amerikanerne havde en så høj grad af militær tilstedeværelse. Det viste også, at en amerikansk sejr ikke stod lige rundt om hjørnet.
 - Westermoreland havde også dystre fremtidsudsigter og bad Johnson om yderligere 270.000 soldater, så det samlede tal ville være over 700.000. Det var umuligt at opfylde. For, hvorfor skulle USA bruge flere tropper, hvis en sejr var så tæt?
- De amerikanske soldater var også ved at miste modet og nogle malede fire u'er på deres hjelme: *"de Uvillige, under ledelse af de Ukvalificerede, i færd med at gøre det Unødvendige for de Utaknemmelige"*.
 - Der var desuden en række amerikanske angreb på civile mål, herunder i landsbyen My Lai, hvor amerikanske soldater i 1968 dræbte mellem 300-500 børn, kvinder og ældre mænd.
- Præsident Johnson stod imidlertid et dårligt sted og hans indenrigspolitiske mål var ikke nået. Desuden anbefalede hans nyligt udnævnte forsvarsminister, Clark Clifford, at missionen i Vietnam ikke bare var endeløs, men også håbløs. Han fastslog desuden, at de omkringliggende lande ikke delte hans frygt for en dominoeffekt. Clifford anbefalede da, at man på bedst mulig vis bør trække sig ud af Vietnam. Johnson udtrykte i en tale fra 31. marts 1968 ikke at stille op som præsidentkandidat.
 - Den 3. april ville regeringen Hanoi gerne tale direkte med den amerikanske regering.
 - Dagen efter blev Martin Luther King myrdet, hvilket førte til massive kampe i USA's gader. En meningsmåling blandt sorte soldater viste i den forbindelse, at cirka 2/3 af alle mente, at soldaterne ikke burde kæmpe i Vietnam, men i stedet kæmpe deres kamp derhjemme.
- Den 13. maj 1968 blev der indledt officielle fredsforhandlinger om Vietnam i Paris. Det var sandsynligvis den nordvietnamesiske svage position efter tet-offensiven, der fik dem til forhandlingsbordet.

- Det blev dog hurtigt klart, at de ikke reelt var interesseret i en fredelig løsning. Det samme gjaldt Sydvietnam, der ikke var interesseret i, at USA ville trække sig ud, da det ville resultere i en total kollaps af deres samfund.
 - Der var også nye spændinger mellem Kina og Sovjetunionen, samtidig med, at USA stod et meget ustabilt sted efter mordet på Robert F. Kennedy den 6. juni, 1968.
 - Efter mordet på Kennedy var demokraterne i splid om, hvordan USA skulle forholde sig overfor Vietnam. Hubert Humphrey var usikker på, hvilken kurs han skulle gå, ikke mindst fordi han stadigvæk ville have Johnsons støtte.
 - Forhandlingerne blev dog genoptaget med Nordvietnam på den ene side og Sydvietnam og USA på den anden. Disse vilkår acceptere Sydvietnams præsident Thieu, indtil få dage før det amerikanske valg, hvor han i en tale fastslog, at han aldrig ville sætte sig til forhandlingsbordet med FNL partisanerne.
 - Hans pludselige meningsskifte skyldes, at Nixon (den anden præsidentkandidat), havde overbevist Thieu om, at han ville få bedre vilkår og en bedre aftale, hvis han saboterede forhandlingerne i sidste øjeblik og dermed hjalp Nixon med at vinde valget. Nixon vandt efterfølgende valget og det var nu hans opgave — efter eget udtryk — at opnå 'fred med ære' i Vietnam.

9. Vietnamkrigen kommer hjem til USA (1964 – 1968)

- En række studenter på amerikanske universiteter begyndte så småt at protestere i foråret 1964. Det følgende år., nærmere bestemt den 24. og 25. marts 1965 - blev

undervisningen på University of Michigan suspenderet og erstattet af en såkaldt "teach in", hvor 3000 studerende og undervisere diskuterede krigen i Vietnam.

- Fænomenet blev kaldt 'bevægelsen' og spredte sig til universiteter på tværs af USA.
- Den stærke modstand af Vietnamkrigen på USA's universiteter gav indtrykket af en generationskløft, hvor unge amerikanerne så kritisk på krigen, men ældre amerikanere var tilhængere af den. Det var imidlertid ikke sandheden og krigs fortalere og -modstandere var en bredt sammensatte grupper.
 - Særligt blandt unge modstandere af krigen spillede musikken en stor rolle, der var med til at styrke sammenholdet til bl.a. demonstrationer.
- Demonstrationer mod USA's rolle i krigen spredte sig til hele Europa og den 23. august 1967 blev der afholdt en demonstration i foran den amerikanske ambassade i København. Her mødte der mellem 10.000 - 15.000 demonstranter op.
 - Jean Paul Satre og matematikeren Bernard Russel dannede deres egen tribunal, der skulle undersøge mulige krigsforbrydelser. Fik stor folkelig opbakning i Europa, men spillede ikke en betydelig rolle i debatten i USA.
- Mange unge amerikanere modsatte sig desuden værnepligten ved enten at flygte eller ikke dukke op. I alt regnes 500.000 amerikanske mænd for at have overtrådt værnepligtsloven.
 - Det blev også en tendens, at modstandere brændte listerne med de borgere, der skulle indkaldes. Dette begyndte den amerikanske regering at slå hårdt ned på kort efter.
- I februar 1976 afleverede 100 veteraner deres medaljer og udmærkelser i Washington og grundlagde organisationen Vietnam Veterans Against the War (VVAW). De fik stor indflydelse på debatten i USA.
- Den 3. august 1965 kunne amerikanere se byen Cam Ne blive brændt på offentligt tv, som hævn for, at en FNL partisan havde beskudt amerikanske marineinfanteri fra landsbyen.
 - Nogle har senere påpeget, at den amerikanske mediedækning har været alt for negativ og medieteoretiker Marshall McLuhan påpegede, at "*TV bragte krigens brutalitet ind i dagligstuens hygge. Krigen blev tabt i Amerikas dagligstuer- ikke på Vietnams slagmarker*".
 - Indtil 1968 / 1969 hørte de kritiske reportager dog til undtagelsen

- Særligt sorte amerikanere var kritiske overfor USA's engagement i Vietnam hen imod slutningen af 1960. Det er der overordnet set tre grunde til:
 1. Krigens optrapning kollidere med borgerrettighedsbevægelsens bestræbelser på at skabe social lighed, da mange midler til sociale programmer blev brugt til krigen.
 2. Sorte amerikanere havde statistisk set en kortere uddannelse og der var da flere, der blev kaldt til militærtjeneste
 3. En række sorte amerikanere meldte sig frivilligt ind i starten af krigen, da de var fattige og lønnen var bedre end de andre jobs, de kunne få.
 - Dertil kommer, at en række hvide kunne aftjene deres værnepligt i nationalgarden, mens flere sorte kom til Vietnam. I 1968, var der kun 1% sorte i nationalgarden.
 - De sorte kom også tættere på fronten i Vietnam og i 1965 og 1966 var omkring en fjerdedel af alle dræbte soldater i Vietnam sorte.
 - Dertil kommer de store raceuligheder, der var i USA. Krigen i Vietnam blev da en del af den måde, hvorpå militante sorte forstod og forklarede konflikterne i Amerikas storbyer. De hævdede, at sorte kvarterer i USA var besat af politiet på samme måde, som Sydvietnam var besat af amerikanske tropper.

10. Vietnamisering (1969 – 1972)

- Da Nixon blev valgt var hans mål ganske simpelt: han ville opnå fred med ære og dermed undgå, at USA's billede som supermagt krakelerede alt for meget.
 - Allerede året før han blev valgt i 1967, sagde han da til en af hans taleskrivere: *"Jeg er kommet til den konklusion, at der ikke er nogen måde, vi kan vinde Krigen på. Men det kan vi selvfølgelig ikke sige offentligt. Faktisk må vi lyde, som om vi siger det modsatte for overhovedet at have noget at forhandle med."*

- Nixon ville finde fred ved at forhandle med Beijing eller Moskva og var sikker på, at hans forhandlingsmuligheder kun ville være acceptable, hvis hverken Kina, Rusland eller Nordvietnam troede, at USA var ved at give op på krigen.
 - Han var da overbevist om, at en optrapning af bombningerne i Nordvietnam ville få Nordvietnam til forhandlingsbordet, da det ville få ham til at fremstå uberegnelig, og som en leder, der vil gøre alt for at vinde krigen. Han kaldte selv denne strategi galningeteorien og forklarede det som følger til sin chefrådgiver: *"Jeg vil have Nordvietnam til at tro, at jeg har net et punkt, hvor jeg kan finde på hvad som helst for at standse krigen. Vi vil sørge for, at de får at vide, at 'for Guds skyld, du ved Nixon er som besat af kommunismen. Han kan ikke styre sig når han er vred -og han har fingeren på knappen til landets atomvåben' - og så vil selveste Ho Chi Minh stå i Paris to dage efter og tigge om fred"*.
 - Nixon optrappede herefter bombningerne og bombede da også i 14 måneder det neutrale Cambodja (for at finde en nordvietnamesisk lejr) og var dermed med til at styrke kommunisterne i Cambodja, der i 1975 overtog magten.
- Mens Kina og Sovjetunionen i 1969 havde interne stridigheder begyndte Nixonadministrationen så småt at trække tropper ud af Sydvietnam. De kaldte processen "Vietnamisering", da det lød bedre end "af-amerikanisering". Allerede i 1969 skulle 65.000 amerikanske soldater trækkes ud af landet.
 - I 1970 gik præsident Thieu med til en jordreform, der gav Sydvietnam nogle økonomiske fremskridt.
 - Bestræbelsen om "vietnamisering" ændrede også USA udenrigspolitiske rolle, der med Nixon-doktrinen skulle begrænse sig til at hjælpe sine allierede økonomisk og diplomatisk, men ikke med kamptropper, medmindre der var tale om en atomar trussel fra en supermagt. Det stod i kontrast til Kennedys udtale i 1961, hvor USA skulle betale enhver pris for at sikre friheden.
- Den 2. september 1969 døde Ho Chi Minh og blev erstattet af Le Duan, der siden 1960 havde været generalsekretær for kommunistpartiet i Nordvietnam.
- Fra februar 1970 og tre år frem førte Henry Kissinger og den nordvietnamesiske Le Duc Tho hemmelige forhandlinger. Målet med forhandlingerne var, at amerikanske gjorde det tydeligt for Nordvietnam, at de ikke bare kunne lade tiden løbe ud og

vente til de amerikanske tropper trak sig ud. Derfor optrappede USA endnu engang bombningerne for at få indrømmelser ud af Nordvietnam.

- Parallelt med bombningerne invaderede Nixon Cambodia med cirka 30.000 sydvietnamesiske- og 20.000 amerikanske tropper. Omkring 1000 døde, mens Nordvietnam mistede cirka 11.500. Målet var desuden at finde nordvietnamesiske baser og beskytte Sydvietnams vestlige flanke.
 - Nixon betragtede invasionen som *”den mest vellykkede operation i denne lange og svære krig”*. Sandheden var dog, at den ikke havde skræmt Nordvietnam til yderligere indrømmelser og universiteterne i USA protesterede i massevis mod optrapningerne.
 - I gennemsnit fandt 100 demonstrationer sted om dagen, og ved nogle blev studenter endda såret og dræbt. Krigen var nu for alvor kommet til USA.
- I 1971 besøgte Kissinger Kina for at forhandle med dem. Det var et af de mest drastiske skift i amerikansk udenrigspolitik nogensinde. I stedet for at bruge krigen til at inddæmme Kina, ønskede man nu at bruge åbningen til Kina til at komme ud af Vietnam med æren i behold.
 - I begyndelsen var kineserne ikke meget for at hjælpe USA, men nyheden om et kinesisk besøg Nixon i februar 1972 blev offentliggjort den 15. juli 1971, opfordrede Kina de nordvietnamesiske leder til at forhandle og finde en løsning med amerikanerne.

11. Krigen får sin ende (1972 – 1975)

- Den 30. marts 1972 indledte nordvietnameserne en ny offensiv i Sydvietnam (påskeoffensiven). Nixon svarede igen med voldsomme bombninger af både byer (operation Linebecker) og havne som eksempelvis Hai Phong. Sidstnævnte havde tidligere amerikanske præsidenter holdt sig fra.
 - Både Kina og Sovjetunionen så bombningerne kritisk, men alligevel kunne de tre supermagter parallelt enes om en aftale om atomar nedrustning, Strategic Arms Limitation Talk (SALT).
 - Bombningerne stoppede også det nordvietnamesiske offensiv og dræbte cirka 60.000 nordvietnamesiske soldater, mens Sydvietnam

kun mistede 30.000. Bombningerne viste dog, at Sydvietnam stadigvæk havde brug for USA's støtte

- Da Kissinger og Le Duc Tho mødtes den 19. juli 1972, kom der indrømmelser fra begge sider. USA accepterede tilstedeværelsen af nordvietnamesiske tropper syd for den demilitariserede zone, mens Sydvietnam accepterede at præsident Thieu fortsat kunne blive ved magten, men skulle deltage i en national samlingsregering.
 - Parterne enedes om et udkast til en fredsaftale i oktober samme år, der fastslog øjeblikkeligt våbenhvile og en udveksling af krigsfanger. USA måtte dog fortsat støtte Nordvietnam og Sydvietnam måtte stadigvæk støtte FNL.
 - Præsident Thieu accepterede dog ikke kravene, da han mente, at det var nødvendigt at respektere den 17'ende breddegrad og nordvietnamesiske tropper da ikke måtte være i Sydvietnam. Fredsaftalen faldt da til jorden, og Nixon vendte tilbage til galningeteorien eller hvad en medarbejder i det hvide hus kaldte 'kalkuleret barbari'.
- Nixon udførte endnu et bombeangreb den 18. december 1972 under navnet 'Linebecker 2', men operationen blev i verden kendt som 'julebombardementer' og der blev frem til nytår kastet omkring 3.500 ton bomber ned over Sydvietnam. Hele det internationale samfund fordømte handlingen.
- Den 8. januar 1973 vendte Kissinger tilbage til forhandlingsbordet. Le Duc Tho understregede, at der havde ligget et traktat klar til underskrift, men at amerikanerne alligevel valgte at bruge milliarder af dollars på at bombe Nordvietnam og føre en slags "terapi for Saigon".
 - Trods den dårlige stemning faldt der en aftale på plads to dage senere, og den 13. januar 1973 kunne Kissinger og Tho skåle for fred mellem deres folk. Aftalen var stort set identisk med den, som Thieu ikke ville underskrive året forinden, men den amerikanske regering gjorde det nu tydeligt for ham, at de ville trække al militær støtte overfor ham, hvis han ikke acceptere traktaten. Kissingen lovede dog Thieu at USA ville forsvare Sydvietnam militært, hvis Nordvietnam angreb dem,

- Den 27. januar blev fredsaftalen underskrevet i Paris, men den standsede ikke krigen. Snarere satte den en række regler for, hvordan USA kunne trække sig ud.
 - De to lande kæmpede da fortsat mod hinanden i årene herefter, og det var tydeligt, at Sydvietnam ville falde uden amerikansk støtte. Deres økonomi var desuden punkteret.
- 'Watergate skandalen' blev offentliggjort, og Nixon måtte da trække sig den 7. august 1974 (som den eneste amerikanske præsident nogensinde), da det blev tydeligt, at han ville blive dømt skyldig for en rigsret. Vicepræsident Gerald Ford tog over.
- I december 1974 begyndte Nordvietnam et nyt offensiv, og sydvietnamesiske byer faldt på stribe. Kissingers løfte blev da ikke overholdt og USA sendte ingen militær støtte til Sydvietnam. Nordvietnameserne udførte da krigens afsluttende storoffensive et helt år tidligere end planlagt og valgte at kalde det "Ho Chi Minh kampagnen". Den 30. 1975 marts, påskesøndag faldt havnebyen Da Nang og dagen efter opfordrede Le Duan en af sine ledende at rykke sydpå og indtage Saigon.
 - Den 10. april 1975 forsøgte præsident Ford at få borgere og senere kongressen overtalt til at sende hjælpepakker til Sydvietnam. Dette blev dog nedstemt den 17. april 1975.
 - USA anbefalede da præsident Thieu at gå af og i samme år overtog kommunister (de røde khmerer) Cambodia, og førte en forfærdelig politik de næste år. De følgende tre år blev mindst 1.000.000 cambodianere dræbt i det land, de røde khmerer havde omdøbt Demokratisk Kampuchea.
- Om morgenen den 30. april 1975 kapitulerede Saigon efter størstedelen af amerikanere var flygtet og omkring 120.000 sydvietnamesere var blevet evakueret. Det sydvietnamesiske flag blev strøget for sidste gang og erstattet af et rødt og blåt flag med en gylden stjerne på. Det repræsenterede den "Provisoriske Revolutionære Regering". Tredive års krig var slut.

12. Aldrig mere Vietnam (1975 – nu?)

- Krigen havde kostet mere end 3 millioner af nationens indbyggere livet, og amerikanernes brug af giftstoffer som bl.a. 'agent orange' medførte store

konsekvenser for både land og mennesker i mange år. Dertil kom, at landet stod i økonomiske ruiner.

- Dominoeffekten trådte dog ikke i kraft. Laos og Cambodia faldt til kommunismen kan da tilskrives det faktum, at begge lande blev draget ind i krigen. USA's troværdighed blev dog, alt andet lige, svækket markant fordi de havde taget sig selv som gidsler ved at binde deres troværdighed op på krigens udfald.
- I Vietnam satte styret i Hanoi sig på hele magten, og cirka 400.000 sydvietnamesere kom i 'genopdragelseslejre', hvor nogle måtte blive i omkring 10 år. I 1979 nåede inflationen sig 500% og hungersnøden var enorm.
 - Det fik mange vietnamesere til at flygte helt frem til 1992. I starten var det meget farligt og det anslås at cirka 300.000 døde ved at forsøge at flygte til søs.
- I USA begyndte flere mennesker at undersøge, hvorfor USA ikke vandt krigen i Vietnam og det blev i den forbindelse en mere og mere udbredt fortælling, at nederlaget kunne tilskrives militærets manglende frihed og våben.
 - I 1980'ernes amerikanske populærkultur blev denne forestilling personificeret af skuespilleren Sylvester Stallones muskuløse og vietnamveteranen, John Rambo. Men trods dette, anså størstedelen af amerikanerne USA's deltagelse i krigen som en stor fejl.
- Flere historikere har undersøgt, om USA kunne have vundet krigen, og mange påpeger at tabet har noget at gøre med en manglende forståelse for Vietnams mentalitet og geografi, samt en manglende legitimitet, der svækkede gejsten hos amerikansk militær.
 - Nogle historikere har påpeget, at Vietnamkrigen, trods amerikansk nederlag, blev afviklingen på den kolde krig. Nixon regeringens kompromis med Kina og Sovjetunionen var da store tilnærmelser i en så anspændt periode. Det er der noget rigtigt i, men argumentationen bytter om på årsag og virkning. Forandringen af Den Kolde Krigs karakter havde ikke meget med Vietnam at gøre, men beroede mere på den omstændighed, at kommunismen netop ikke var monolitisk. Der var en dyb splittelse mellem Sovjetunionen og Kina op gennem 1960'erne, og disses gensidige frygt for, at USA skulle samarbejde for tæt med den anden kommunistiske stormagt, der i sidste ende hjalp USA ud af Vietnam.

- I 1979 kom Vietnam og Kina i en kort, men intens krig. Her forsøgte Kina at inddæmme Vietnam, men lykkedes ikke med det. De endte således med at skulle trække sig tilbage kort tid efter med udmeldingen, at Vietnam nu havde fået deres lærestreg. I Vietnam så man i stedet den kinesiske tilbagetrækning som en sejr.
- I Hanoi forsøgte man at tilnærme sig USA, men USA var forsigtige særligt af hensyn til Kina. De fulde demokratiske forbindelser blev da først genoprettet i 1995. Forklaringen var, at det var i USA's interesse, at Vietnam stod økonomisk stærkt. Vietnam skulle da ironisk nok være en modvægt til Kina og ikke en forlængelse. Efter en handelsaftale i 2001 blev USA da også Vietnams vigtigste eksportmarked.
- Krigen i Vietnam har i eftertiden spillet en vigtig rolle i amerikansk udenrigspolitik, da politikerne, uanset land (eks. Libanon, Bosnien, Kosovo, Somalia, Irak, Afghanistan eller Syrien) skulle forsikre deres samarbejdspartnere om, at en invadering ikke ville blive til et nyt Vietnam.

Centrale metoder:

Begivenhedshistorie, for mere info: <https://historiskmetode.weebly.com/>

Centrale kilder

Brev fra sergent Douglas McCormac, Kompagni C, Special Forces Group, til hans ven Stephen Tilly, 13. august 1968

Her givet sergenten et indblik i, hvordan militæret også selv var kritiske overfor deres indsats i Vietnam.

Tidligere forsvarsminister Clark Clifford vidner i Kongressen om krigen i Vietnam, 29. april, 1985 (uddrag)

Clark Clifford var en prominent advokat i Washington og havde været rådgiver for flere amerikanske præsidenter. I 1968 overtog han posten som forsvarsminister i Johnson-regeringen efter Robert S. McNamara. Efter en rejse til Sydvietnam og samtaler med embedsmænd og militære ledere kom han til den personlige konklusion, at krigen ikke kunne vindes, og at USA hurtigst muligt måtte finde en vej ud. Det var ikke et budskab, som præsident Johnson brød sig om at høre, men efter Tet-offensiven valgte præsident Johnson alligevel at indlede fredsforhandlinger og tage de første skridt til at "vietnamesere" krigen. Ti år efter, at

krigen i Vietnam sluttede, afgav Clark Cliffords sit vidnesbyrd ved en høring i Kongressen om, hvilken lære USA havde draget af den.

Hans konklusion er tydelig: USA skal ikke sende militære kapaciteter til andre lande, medmindre deres egen sikkerhed er i fare.

Præsident Richard M. Nixon taler til nationen for at forklare motiverne bag invasionen af Cambodia, 30. april 1970.

I en TV-tale den 30. april overraskede præsident Nixon de fleste amerikanere ved at meddele, at amerikanske tropper ville påbegynde en invasion af Cambodia. Stående foran et stort kort over Indokina forsikrede han befolkningen om, at der kun var tale om en midlertidig invasion, som var affødt af Hanois stædighed ved forhandlingsbordet i Paris. Nixon hævdede, at USA hidtil havde respekteret Cambodjas neutralitet, men nævnte ikke, at man i 14 måneder hemmeligt havde bombet i landet. Præsidentens ønske var at lade de nordvietnamesiske ledere forstå, at selv om USA var ved at trække sine tropper ud, så kunne han fint finde på atter at optrappe USA's engagement, hvis han fandt det nødvendigt. Det var en velgennemtænkt appel til de mange amerikanere, som nok var trætte af krigen, men som frygtede at få den nationale stolthed såret. Reaktionen på denne uventede optrapning af krigen blev alligevel voldsom i USA.

Præsident Nixon og Henry Kissingers samtale om Sydvietnams skæbne, 6. oktober 1972 (båndoptagelse)

Efter Vietnamkrigens afslutning forsøgte såvel præsident Nixon, som hans sikkerhedspolitiske rådgiver (og senere udenrigsminister) Henry Kissinger i bøger og interviews at overbevise eftertiden om, at deres forhandlinger med Nordvietnam havde sikret Sydvietnams overlevelse. De var med til at skabe en "dolkestødslegende" om, at Sydvietnam faldt, fordi det demokratiske flertal Kongressen senere have smykket pengekassen i og forrådt landet, da de nordvietnamesiske tropper påbegyndte deres sidste offensiv. Denne samtale fra oktober 1972 viser, at de bag lukkede døre havde et noget anderledes syn på Sydvietnams muligheder for at overleve som et selvstændigt land.

Nixon sagde bl.a.: *"Ok, men hvis de så nemt kan kollapse, så må de måske bare kollapse. . Vi kan ikke blive ved med at amme et barn nar ungen er fire år gammel. Forstår du, hvad jeg mener?"*

Ho Chi Minh udråber Republikken Vietnam (2. september 1945)

Minh lægger vægt på elementer fra den amerikanske uafhængighedserklæring fra 1766. Han er da også samlet med sine samarbejdspartnere fra OOS (tidligere CIA).

Vigtige begreber

Afløvningsmiddel: En kemisk spray eller pulver, der bliver tilført planter for at få dem til at miste bladene. USA's militær brugte afløvningsmidler til at forhindre fjender i at gemme sig i skovene, til at ødelægge fjendens afgrøder og til at gøre målene for deres bomber mere synlige. Agent Orange (se nedenfor) var det mest brugte afløvningsmiddel under Vietnamkrigen.

Afmilitariseret zone: Et neutralt territorie eller et område, hvor militære aktiviteter og militær tilstedeværelse er forbudt.

Agent Orange: En gift som var meget brugt af det amerikanske militær under Vietnamkrigen. Til at begynde med troede man, at den var sikker for mennesker, men senere fandt man ud af, at kemikaliet havde alvorlige negative konsekvenser for menneskers helbred.

Amerikanisering: Hentyder i denne sammenhæng til USA's stigende involvering i Vietnamkrigen.

ARVN: ARVN er en forkortelse af Army of the Republic of Vietnam og var den sydvietnamesiske hær. Under Vietnamkrigen var den sydvietnamesiske hær allieret med USA's styrker.

Den kolde krig: Den ideologiske konflikt mellem USA og Sovjetunionen i den anden halvdel af det 20. århundrede (1947-1991). Begrebet 'kold' bliver brugt, fordi der ikke foregik en direkte krig mellem de to nationer, især fordi begge nationer havde atomvåben. Konflikten var blandt andet karakteriseret af stedfortræderkrige (se nedenfor), som blev kæmpet af USA's og Sovjetunionens allierede.

Destroyer: Et hurtigt og manøvredygtigt krigsskib, som kan sejle i lang tid ad gangen, og som skal følge og forsvare andre skibe. Kaldes også en torpedojager.

Dominoteorien: En politisk teori, der blev populær mellem 1950'erne og 1980'erne. Den blev brugt til at argumentere for, at hvis ét land i en region fik en kommunistisk regering, så ville de omkringliggende lande også falde under kommunistisk kontrol, svarende til en domino-effekt. Teorien blev brugt under den kolde krig til at retfærdiggøre USA's indblanding i internationale konflikter.

Guerillakrig: En form for krigsførelse hvor en lille gruppe bruger utraditionelle militærstrategier til at bekæmpe en større gruppe, fx en traditionel statshær. Typiske taktikker fra guerillakrig er blandt andet at gemme sig blandt civile borgere, at bruge detaljeret viden om områder til at arrangere bagholdsangreb, ikke at gå i genkendelige uniformer og forskellige andre strategier til at forbedre chancerne mod en fjende med en større hær.

Indokina: En gruppering af franske koloniområder i Sydøstasien. Det blev dannet af territorier, der nu tilhører Vietnam, Cambodia, Laos og Kina.

Loyalist: En person, der er og forbliver loyal, især over for en politisk sag, parti, regering eller regent. I forhold til Vietnamkrigen hentyder begrebet til den del af hæren, der forblev loyal over for den sydvietnamesiske leder Ngo Dinh Diem og hjalp med at nedkæmpe et forsøg på statskup.

Napalm: Et tyktflydende stof, der indeholder benzin. Det kan bruges i bomber, der skaber en ødelæggende ildebrand over et stort område. Det amerikanske militær brugte ofte napalm under Vietnamkrigen. Brugen af napalm blev omstridt, da fotografier af civile borgere (også børn), som var blevet brændt eller jaget på flugt af ildregnen, kom frem. FN forbød brugen af napalm mod civile mål i 1980, men det er stadig lovligt at bruge det mod militære mål.

PAVN: PAVN, eller Vietnams folkehær, er Den Socialistiske Republik Vietnams militære magt. I forbindelse med Vietnamkrigen var hæren Nordvietnams militære magt, og den var

hovedsageligt støttet af Sovjetunionen. Den bliver også omtalt som den nordvietnamesiske hær.

Satellitstat: Et land, der teknisk set er selvstændigt, men som er under stor politisk, økonomisk og militær kontrol af et andet land.

Stedfortræderkrig: En væbnet konflikt mellem to stater, der handler på ordrer fra andre parter, som ikke direkte er i krig med hinanden. Selvom USA og Sovjetunionen aldrig var i direkte krig under den kolde krig, blev der kæmpet forskellige stedfortræderkrige i stedet for. Vietnamkrigen bliver typisk opfattet som en stedfortræderkrig.

Viet Cong: En kommunistisk politisk organisation og guerillahær med base i Sydvietnam, der kæmpede mod Sydvietnams regeringer og USA under Vietnamkrigen. Navnet står for "vietnamesiske kommunister". Den blev også kendt som NLF (den nationale front for befrielsen af Sydvietnam).

Viet Minh En national frihedsbevægelse dannet af Ho Chi Minh den 19. maj 1941. Det var en organiseret modstandsgruppe, der kæmpede for Vietnams uafhængighed. Viet Minh kæmpede mod Frankrigs besættelse af Vietnam. Efter at have taget kontrollen med den nordvietnamesiske regering bekæmpede Ho Chi Minh og hans tilhængere også Sydvietnam og USA i Vietnamkrigen.

Vietnamisering: En politik indført under Nixon-administrationen, hvis mål var at afslutte den amerikanske involvering i Vietnamkrigen, mens man overlod opgaven med at bekæmpe kommunisterne til den sydvietnamesiske hær.

Tidslinje

19. december 1946: Den **første indokinesiske krig** bryder ud. Krigen udkæmpes mellem kolonimagten Frankrig, som tidligere havde kontrol med Vietnam, og det kommunistiske Viet Minh under ledelse af Ho Chi Minh, som især var stærke i den nordlige del af Vietnam. Allerede her giver USA en vis støtte til Frankrig, selvom de ikke deltager direkte i krigen.

1949: Frankrig gør formelt Vietnam til en selvstændig stat ("Staten Vietnam"), selvom de stadig kun kontrollerer de sydlige områder af landet. De indsætter **Bao Dai** som leder, da han tidligere havde anført en fransk koloni i området. Staten Vietnam bliver internationalt anerkendt i 1950.

Juli 1954: Efter at Frankrig har lidt flere voldsomme militære nederlag underskriver Nord- og Sydvietnam **Genève-aftalen** og bliver samtidig officielt opdelt i to selvstændige lande. En del af aftalen var, at der skulle udskrives en serie valg i 1956, som skulle føre til genforening af landet. Disse valg bliver dog aldrig en realitet.

26. oktober 1955: Den stærkt antikommunistiske **Ngo Dinh Diem** overtager magten i **Sydvietnam** og bliver udnævnt til den første præsident i landet. Diem er katolik og indfører blandt andet mange lovændringer, som diskriminerer imod det buddhistiske flertal i landet. USA har dog i første omgang et positivt forhold til Diem, da de ser ham som et stærkt værn mod kommunismen (senere støtter de dog et kup imod ham, se nedenfor).

1955-1957: Vietnamkrigen begynder. I starten udkæmpes krigen mellem spredte kommunistiske oprørsgrupper i Sydvietnam og Sydvietnams regering, ledet af Diem. USA yder i starten kun begrænset støtte i form af militær rådgivning. Der er mistanke om, at Nordvietnam allerede på dette tidspunkt giver støtte til oprørsgrupperne.

September 1960: Nordvietnam erklarer officielt sin støtte til oprørsgrupperne i Sydvietnam.

December 1960: Forskellige oprørsgrupper i Sydvietnam slår sig sammen og bliver til den Nationale Front for Befrielsen af Sydvietnam (også kendt som **Viet Cong**), som kommer til at spille en afgørende rolle i krigen.

20. januar 1961: John F. Kennedy bliver præsident i USA. Kennedy kommer til at stå for en mere aggressiv politik i Vietnam, hvor USA sender et stort antal militære rådgivere til at støtte Diems regime. Kennedy prøver dog stadig at undgå direkte involvering af amerikanske tropper.

1962: USA igangsætter **Operation Ranch Hand**, som involverer brug af kemiske sprøjtemidler til at ødelægge plantevækst i Sydvietnam og strækker sig over næsten 10 år. Operationen har primært til formål at fjerne løvet fra træer og buske, så det bliver sværere for fjendtlige soldater at gemme sig i junglen. De bruger dog også kemikalierne til direkte at angribe fjendens afgrøder, så de får sværere ved at skaffe forsyninger. Den mest brugte sprøjtegift under operationen er den berygtede **Agent Orange**, som senere viser sig at have dramatiske effekter på de dyr og mennesker, som er blevet udsat for den.

1. november 1963: Efter en lang periode med stigende utilfredshed med hans regime, bliver Sydvietnams **præsident Diem afsat ved et militærkup**, som er støttet af USA. Dagen efter bliver han dræbt, og Sydvietnam går ind i en periode med meget ustabile, skiftende regeringer.

22. november 1963: Præsident **John F. Kennedy bliver dræbt** ved et attentat, og vicepræsident **Lyndon B. Johnson** overtager magten.

7. august 1964: Præsident Johnson vedtager den såkaldte **Tonkinbugtresolution**. Anledningen var en påstået nordvietnamesisk beskydning af to amerikanske flådefartøjer i internationalt farvand. Den amerikanske udlægning af hændelsesforløbet blev dog senere draget i tvivl af den såkaldte Pentagonrapport, der blev lækket til pressen i 1971. Resolutionen betyder en kraftig intensivering af USA's engagement i Vietnam med omfattende brug af både landtropper og bombefly. I dag er der stadig meget uklarhed omkring, hvad der egentlig foregik i Tonkinbugten.

Februar 1965: Johnson igangsætter **Operation Flaming Dart**, en serie voldsomme bombeangreb mod strategiske mål i både Nord og Syd. Operationen er et gengældelsesangreb efter en serie Viet Cong angreb mod amerikanske baser.

2. marts 1965: Johnson igangsætter **Operation Rolling Thunder**, en langvarig kampagne med systematiske bombeangreb mod Nordvietnam. Operationen slutter først i november 1968.

8. marts 1965: Den første (men absolut ikke sidste) gruppe **amerikanske marinesoldater** ankommer til Sydvietnam. Snart har USA en meget stor militær tilstedeværelse i landet.

30. januar 1968: Nordvietnam igangsætter **Tet-offensiven**, en serie voldsomme, systematiske angreb mod strategiske positioner i Sydvietnam. Selvom offensiven i sidste ende bliver slået tilbage, da Sydvietnams styrker får organiseret sig, gør den alligevel alvorlig skade på USA's og Sydvietnams moral.

16. marts 1968: My Lai-massakren. En gruppe amerikanske soldater trænger ind i en landsby på jagt efter Viet Cong-tropper, men begår en blodig massakre mod civilbefolkningen. Massakren bliver opdaget af andre amerikanske tropper, men bliver først offentlig kendt i slutningen af 1969. Afsløringen af massakren er med til at intensivere antikrigs-bevægelser verden over og gør stor skade på USA's troværdighed.

20. januar 1969: Richard Nixon bliver USA's nye præsident. På grund af stigende modstand mod USA's involvering i Vietnamkrigen lancerer Nixon den såkaldte **Vietnamiserings-strategi**, hvor tanken er, at Sydvietnam i stigende grad selv skal stå for krigsindsatsen, mens USA's tropper gradvis trækkes ud.

4. maj 1970: Det amerikanske militær **åbner ild mod studerende ved Kent State University**, som protesterer mod Vietnamkrigen, Fire studerende bliver dræbt. Billeder fra massakren cirkulerer i medierne og fører til endnu større modstand mod Vietnamkrigen og USA's involvering.

Marts-oktober 1972: Nordvietnam lancerer **Påskeoffensiven**, en serie voldsomme angreb mod Sydvietnam, hvor de prøver at overtage så meget territorium som muligt for at kunne stå stærkere i fremtidige fredsforhandlinger. Begge sider lider store tab under offensiven, men det lykkes dog Nordvietnam at fastholde kontrollen med et antal strategiske områder.

27 januar 1973: Sydvietnam, Nordvietnam og USA underskriver en **fredsftale i Paris**, som blandt andet betyder, at USA trækker alle sine tropper ud af Sydvietnam.

Marts 1973: Trods fredsaftalen blusser konflikten mellem Sydvietnam og Nordvietnam op igen. USA undlader at gribe ind.

30. april 1975: Nordvietnam erobrer Sydvietnams hovedstad Saigon, og Sydvietnam overgiver sig. **Vietnamkrigen er slut.**